

Příběh Václava Jozefyho

Roku 1934 se v Litomyšli narodil Václav Jozefy. Spolu se svými rodiči a sestrou žil v domě č. 103 na Smetanově náměstí. Jeho otec byl velkoobchodníkem. Když mu však bylo pět měsíců, otec zemřel na náhlou srdeční příhodu. Celá jeho firma se zhroutila. Ovdovělá matka se i s dětmi odstěhovala.

Foto 1: Václav Jozefy ve věku (přibližně) 12 let

Po čase se znovu provdala, jejím druhým manželem byl litomyšlský mecenáš Josef Portman, který Václava adoptoval. On sám k tomu poznamenává: „*Když si moje maminka vzala po roce a půl od smrti mého otce pana Portmana, tak jsme u Portmanů bydleli - a mě dokonce adoptoval. Takže jsem se od svého věku dvou let do svých sedmnácti jmenoval Portman. Pod tím jménem mě zná většina starých Litomyšláků.*“

Václav byl od malička zvědavým chlapcem. Zajímal se o chemii, geologii a hlavně hudbu – hrál na klavír a rád zpíval. Čtyři roky chodil na obecnou školu, která se nacházela v místě dnešní Základní školy Zámecká. Na obecnou školu prý chodil rád, protože měl skvělé učitele a zažil tam spoustu příjemných momentů. Krátce před skončením druhé světové války začal studovat na místním gymnáziu.

Na konec války má pan Jozefy tuto vzpomínku: „*Můj nevlastní otec Josef Portman byl důchodní, což byla druhá největší úřednická funkce ve městě. Ale problém byl v tom, že odmítl dělat německého úředníka, takže ho prostě suspendovali a šel dělat do knihovny. Tam pracoval až do konce svého pracovního života jako knihovnik a neměl*

žádné velké příjmy, takže jsme měli poměrně vysoko do žlabu, tak říkajíc. Ale válka se nás nějak citelně nedotkla. Až v pětadvacátém roce jsem šel v květnu s (československým, pozn. aut.) praporem manifestovat na náměstí a Němci začali střílet. Tak jsem utíkal domů. A vaše škola byla v té době obsazená německým lazaretem. Voják, který hlídal, když mě uviděl s vlajkou, tak na mě namířil puškou, nevím dokonce, zda nevystřelil. Zachránila mě moje maminka, která běžela Prkennou ulicí a volala na toho vojáka, ať neblázní a nestřelí na dítě.... No, dopadlo to dobře.“

Po roce 1949 vzniklo na gymnáziu několik studentských skupin. Václav Jozefy se zapojil do aktivit skupiny Hvězda, kterou založil student Miloslav Kohout. Smysl skupiny spočíval v odporu vůči aktivitám nově vytvořeného Československého svazu mládeže. Úkolem Václava Jozefyho bylo vytvořit seznam studentů, o kterých věděl, že protikomunistický odpor ve škole podpoří. Jenže komunisté z toho nakonec udělali protistátní činnost. V květnu 1950 byl proto Václav Jozefy z gymnázia vyloučen, 16. září stejného roku zatčen. „*Přijel jsem z práce a vždycky pro potěšení jsem hrál na piáno. A zahrál jsem Rachmaninovo Preludium cis moll, a to začíná: a- gis-cis. Taková významná, pochmurná hudba. Ono to popisuje pohřeb nevolníka, kterého pohřbili zaživa, a on se tam v té rakvi potom probudil. Nádherná muzika. A hrál jsem si ty tři tony a najednou bum bum na dveře. Dva páni v kožáku mě odvedli.*“

Ve dnech 9. – 11. října 1950 proběhl ve Smetanově domě v Litomyšli monstrproces „*Sříteský a spol.*“. Před soudem stálo celkem 24 osob, do čela procesu komunisté postavili posledního rektora piaristické koleje v Litomyšli, Františka Ambrože Sříteského, který na gymnáziu vyučoval náboženství, latinu, historii a filozofii. Historik Martin Bošтік o rektorovi Sříteském napsal: „*Sříteský byl výraznou osobností, velmi respektovanou mezi studenty i v profesorském sboru. Jeho hodiny náboženství navštěvovali ze zájmu i studenti, kteří nebyli římskými katolíky, protože v jeho hodinách nad*

dogmatickými výklady převažovaly filozofické analýzy překračující konfesní hlediska. Se skautským jménem bratr Oheň byl též oblastním duchovním rádcem Junáka, ale neváhal se v případě projednávání trestů za kázeňské přestupky zastat i zanícených svazáků. Protože měl na studenty (a mládež vůbec) hluboký vliv a dokázal je spojovat, byl trnem v oku tvůrcům nového společenského řádu, kteří se snažili o radikální zprůtrhání starých vazeb a vytvoření společnosti izolovaných strachujících se jedinců, kteří si nejsou před nikým jisti.“¹

Všichni obvinění byli 9. října převezeni z vazební věznice v Chrudimi do litomyšlské věznice. Odtud byli odváděni do Smetanova domu. Z davu, který se zde shromáždil, se prý často ozývaly výkřiky volající po nejpřísnějším potrestání. „Výkřiky „pověste je“, „stáhněte z nich kůži“ bylo možné zaslechnout i během soudního jednání. Zvláštním fanatismem vynikaly zejména ženy, jejichž hlavy volající po krvi kryly červené šátky“, napsal ve své knize Martin Boštík.²

Souhrnný trest činil 220 roků, což bylo v průměru asi deset let na každého. Pan Jozefy byl souzen jako nejmladší ze všech. V době soudu mu bylo teprve 16 let. Byl odsouzen na šest měsíců odnětí svobody.

„Vlastní proces byl prostě vyeskalován až do maxima, protože tam na lístky chodili lidi z fabrik. Ženský na nás vždycky křičely, píchaly nás deštníkem a volaly: Pověste je, pověste je! Z rodiny tam nemohl nikdo přijít. Nakonec tam byla moje sestra, ovšem já jsem ji neviděl, jenom vím, že tam byla.“

Pan Jozefy byl vězněn v Chrudimi, v době soudu v Litomyšli a pak převážně v Zámrsku, kde byl Ústav pro mladistvé delikventy. Dostal se však i na Pankrác či do Žacléře. Ve vězení pracoval především jako tzv. prادلák, tedy pral

všechno, co ostatní vězni ušpinili. Kromě toho jezdil přes den „na brigády“, například sbírat řepu nebo vyvážet hutní materiál ze zborceného sklepa. Na sběr řepy vzpomínal těmito slovy: „*Nebo když jsme chodili na řepu, my jsme měli bagančata s tím profilem vespod a ty musely být do večerky dokonale čisté. A ono z takové půdy jako je jíl, když v tom šlapete v botách a pak to máte vyčistit, tak se nám občas stalo, že v těch profilech tam zůstalo trošku hlíny. A to oni nosili špendlík a tu hlínu tam odsud škrábali, a když vyškrábali, tak ten vězeň, párkrát se mi to stalo, musel do rána mýt chodbu.“* Bachaři také prováděli noční kontroly, které vězňům znepříjemňovaly život. Někdy museli všichni vězni nastoupit nazí na chodbu, aby je bachaři prohledali, zda u sebe například nemají jehlu. „*Já dodneška nevím, proč by jehla mohla položit komunistický režim, ale prostě jehlu hledali. A běda tomu, když ji někdo měl.“*

Pana Jozefyho nesměl ve vězení nikdo navštívit. Pouze jednou za měsíc mohli k vězení přijet jeho příbuzní – a tak matce a sestře alespoň mával z okna. Co mohl dostávat, byly dopisy, byť limitované – tedy s určitým počtem řádků. Jednou za měsíc mu rodina mohla poslat balíček. Na svobodu byl propuštěn 20. března 1951.

Foto 2: Zleva - Lucie Pávková, Eva Píknová a Ondřej Vomočil při rozhovoru s Václavem Jozefym

¹ Boštík, Martin: Monstrproces „Střiteský a spol.“ Historická studie o síle a slabosti poválečného člověka. Litomyšl 2004, s. 21.

² Tamtéž, s. 40.

Ihned po propuštění z vězení chtěl pan Jozefy dostudovat gymnázium. Podal celkem jedenáct žádostí o přijetí, ale žádná nebyla úspěšná. Dokonce se dostal až k ministrovi Nejedlému, který ho ale vyhodil,

Foto 3: Václav Jozefy sráží vodním dělem cukrovku do dopravního kanálu - Cukrovar Hrochův Týnec

když zjistil, že se jmenuje Portman. „Celkem jsem podal jedenáct žádostí, mám je dokonce z části i okopírované. Dokonce jsem se dostal při posledním pokusu až k panu ministru Nejedlému, řek' jsem, co chci, no a on, když zjistil, že se jmenuju Portman, tak mě okamžitě vyhodil, takže jsem to v podstatě vzdal.“

Nakonec ale nejen odmaturoval, ale i vystudoval vysokou školu. Ale to předbíháme. Pana Jozefyho totiž nejprve čekala vojna. Na vojně se vrhnul na muziku a založil hudební skupinu. Dvakrát také vyhrál

klavírní soutěž. Bylo to v letech 1955 a 1956. Po druhém ročníku soutěže se jeden z porotců, už tehdy známý textař Zdeněk Borovec, divil, proč tak hudebně nadaný člověk v civilu nestuduje. Poté, co zjistil, že to má pan Jozefy zakázané, slíbil, že se „na to podívá“. A opravdu! Měsíc po odchodu z vojny se ve Věstníku ministerstva školství dočetl, že „Václav Portman má povoleno studovat při zaměstnání“. A tak se Václav Jozefy na studium vrhnul doslova po hlavě. Za dva měsíce zvládl znovu sextu, za tři měsíce septimu a za pět měsíců oktávu a k tomu i přijímačky na vysokou školu. Kvůli kádrovému posudku jej ale bohužel nepřijali. „Tak jsem se přihlásil před profesorskou komisí. No, profesorská komise mě přijala, takže jsem tím pádem skončil tak, že jsem vystudoval pardubickou VŠCHT.“ Později obhájil titul CSc. na VŠCHT v Praze.

Složitě to bylo také v zaměstnání. Po propuštění z vězení pracoval v cukrovaru v Cerekvici. Začínal jako skladač uhlí, postupně se ale vypracoval až na vedoucího směny. Později odešel na ředitelství cukrovaru v Hradci Králové, kde byl vedoucím technického rozvoje. Tam jej také zastihl rok 1968. Po srpnové okupaci si ho ředitel podniku zavolal a řekl mu, ať podepíše, že se vstupem cizích vojsk souhlasí. Na to ale pan Jozefy odpověděl, že nepodepíše, a ředitel mu dal na výběr: Buď půjde do cukrovaru v Hrochově Týnci, nebo

Foto 4: Zleva - Václav Dvořák a Lucie Pávková během rozhovoru s Václavem Jozefym

k lopatě. Pan Jozefy si vybral Hrochův Týnec, protože jak sám řekl „u lopaty už jsem byl“. Deset roků potom pracoval v cukrovaru Hrochův Týnec jako vedoucí výroby. Mnohokrát dostal nabídku na lepší místo, ale vždy to bylo s podmínkou vstupu do komunistické strany. To ale pan Jozefy odmítal, a tak

zůstal v Hrochově Týnci. V roce 1980 nastoupil do Výzkumného ústavu potravinářské a chladicí techniky v Hradci Králové. Pracoval tam jako řadový výzkumník. Rok poté se stal vedoucím oddělení. Nakonec pracoval jako šéf výzkumu. V 1990 došlo k útlumu činnosti výzkumného ústavu a on hledal jiné zaměstnání. Podařilo se mu uspět v konkursním řízení na technického náměstka ředitele nemocnice v Chrudimi a po roce a dalším konkurzu se stal ředitelem chrudimské nemocnice a tuto funkci vykonával deset roků. Na závěr své pracovní kariéry se stal výkonným ředitelem soukromé firmy DIMED, která v nemocnici Chrudim provozovala diagnostická zařízení. V roce 2017 ukončil svou pracovní kariéru a odešel do starobního důchodu.

Pan Jozefy je ženatý a má dvě děti. Spolu s manželkou dnes žije v Chrudimi. Dnešní mladé generaci na konci našeho setkání vzkázal: „*Dělejte všechno proto, abyste se vyhnuli totalitě v jakékoliv podobě. Totalita je prostě zdroj toho nejhoršího, co existuje.*“

Na zpracování příběhu se podíleli: Eva Píknová, Lucie Pávková, Václav Dvořák,
Stanislav Švejcar a Ondřej Vomočil

Fotografická příloha

Foto 5: Václav Jozefy během rozhovoru s žáky ZŠ Litomyšl, Zámecká

Foto 6: Václav Jozefy během rozhovoru s žáky ZŠ Litomyšl, Zámecká

Foto 7: Zleva – Lucie Pávková, Stanislav Švejcar, Eva Píknová a Ondřej Vomočil během rozhovoru s Václavem Jozefým

Foto 8: Žáci a učitelé ZŠ Zámecká s pamětníkem

Foto 9: Pamětní deska připomínající politické procesy v Litomyšli umístěná ve Smetanově domě, místě konání procesů

Foto 10: Žáci ZŠ Zámecká u pamětní desky připomínající politické procesy v Litomyšli umístěná ve Smetanově domě, místě konání procesů

Foto 11: Zámek Zámrsk, dnes sídlo Státního oblastního archivu Zámrsk, v 50. letech vězení pro mladistvé

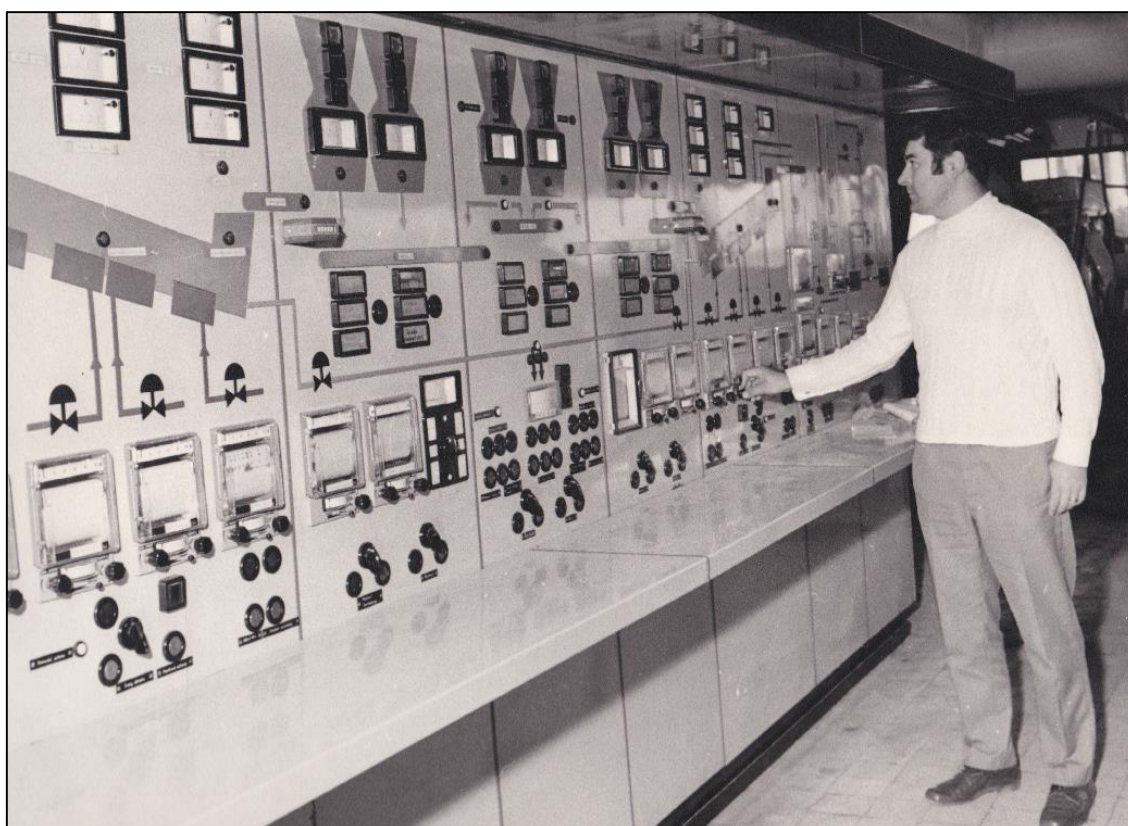

Foto 12: Václav Jozefy nastavuje provozní hodnotu na řídicím panelu v provozu „difuze“ - Cukrovar Hrochův Týnec

Dokumentární příloha

Záznam Krajského velitelství Státní bezpečnosti Pardubice u zničení obrazu Stalina
na litomyšlském gymnáziu

**Krajské velitelství státní bezpečnosti
Pardubice**

Pardubice dne 27.června 1949.

S. S. S. S. S. S.

Dne 27.června 1949 v dopoledních hodinách volala stanice
SBB z Litomyšle, že v real.gymnasiu byl zhanoben obraz generalis-
ta Stalina a že tam byly nalezeny nějaké letáky.

Na základě tohoto telefonického sdělení odejeli z orgánové
do Litomyšle, kde v gymnasiu provedli šetření a bylo zjištěno,
že obraz generalisima Stalina zhanobili pravděpodobně studenti
naturanti, kteří odcházeli po naturitě ze školy.

Při prohlídce tušovy byly na stěhově nalezeny různé posudky
a papíry, mezi kterými byl rovněž protistátní leták. Byl proveden
informační výslech všech žáků VII třídy a všech všichni popřeli
že by měli vědomost o zhanobení obrazu gen. Stalina. U studenta
Kobouta byl nalezen štivý leták, zasměřený proti LSC a SCM, o kterém
tenté prohlásil, že jej před 13.květnem obdržel poštou.

Během dopoledne prováděl na uvedeném gymnasiu šetření bezp.
referent okresu Litomyšl za spolupráce odd. II okr.vel.SB v Litomyšli.
Nalezené letáky a jiný písemný materiál byl zabaven a dopraven
na zdejší velitelství k dalším opatření a šetření.

Krajské velitelství státní bezpečnosti Pardubice
Dobro dne 30. VI. 1949
Číslo 8811/62-502
Právník: ...

Telegram státního prokurátora Krajskému velitelství Státní bezpečnosti Pardubice

Telegram

statoprek Praha dne 14. zář 1950. číslo telegramu 151

krajské velitelství
státní bezpečnosti
Pardubice.
k c. j. a 8811/62502 - 49.

žadám, aby obvinění z akce sta miloslav k o n o u t,
blanka z a c h o v a, cestmír cestmír, J h a r a k v. 1934
k o p r i v a, m i r o s l a v z e d n í k, j i r í m r g a z,
m i r o s l a v s a t e j k a, v a c l a v p a r t i k a n
d a g n a r r o z k o c k e v a, e l e n a k o l o u b k e v a,
j a n p e c h, k a r e l m e t y s, z d e n e k v a s i c e k,
b o h d a n m e t y s, m i r o s l a v b u l i v a, j o t t e r o z k o e n y
b o h u s l a v c h a l o u b k a, f r a n t i s e k k v a m i l, k a r e l
s p i l c h a l, m i l a d a n e n e c k e v a, e m i l i e
s t a r k e v a byli :

tr. řadu a daní do krajské věznice v chrudimí.
o provedení podle urychlene zprávu k nashu c. j. a
psl rnska 1 551/50.

podpsan: státní prokurátor drn. Jigier v.r.
pedšle: rohleva
prevzal: dne 14.9.1950 kv stb pardubice nova ++

Trestní oznámení – akce „ATA“

Krajské velitelství státní bezpečnosti
Pardubice

Pardubice, dne 5. dubna 1950.

Č. j. A-8811/62502-49.

Předstát: Akce "ATA" - trestní oznámení.

Státní prokuratura

P r a h a .

Přílohy: svazek

STÁTNÍ PROKURATURA
V PRAZE
Došlo: 12 IV. 1950
stát 11155

559/50
1
Y A B A I

TRESTNÍ OZNÁMENÍ

Ú. Z.
Osobní výkazy
od 1-25
vycházejí dne 14. 4. 1950
[initials]

9 ml

I. /
Evidenční údaje.

Pachatelé :

1. Kohout Miloš, student reál. gymnasia, nar. 21.12.1930 v Litomyšl, svobodný, bytem Litomyšl, Zaháj ep. 22, okres ditto.

Ve vazbě od 18.30 hod. dne 28.6.1949 a propuštěn na svobodu dne 25.3.1950 o 16.00 hod.

2. Novotný Václav, posluchač Filozofické fakulty v Praze, nar. 9.7.1922 v Litomyšl, svobodný, bytem Litomyšl, Husova ep. 715, okres ditto.

Ve vazbě od 11.35 hod. dne 21.3.1950.

3. Zechová Blanka, studentka vyšší soc. školy v Pardubicích, nar. 3.8.1927 v Hroubovicích, okr. Chrudim, svobodná, bytem Litomyšl, Olivačská hora ep. 15, okr. ditto.

4. Mráz Jiří, student reál. gymnasia, nar. 28.3.1931 ve Vysoké Mýtě, okr. ditto, svobodný, bytem Chocem, Kolářova ul. ep. 671, okr. Vys. Mýto.

Ve vazbě od 18.30 hod. dne 28.6.1949 a propuštěn na svobodu dne 25.3.1950 o 16.00 hod.

5. Matějka Miroslav, student reál. gymnasia, nar. 12.2.1932 v Měrašicích, svobodný, bytem Měrašice ep. 2, okr. Litomyšl.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen státní bezpečnostní ústav
[initials]

6. H o r á k Ľestmír, agrotechnik řed.stát.statků v Hrušovanech nad Jev., nar.29.11.1928 v Lito-
myšli, svobodný, bytem H r u š o v a n ý nad Je-
viškou, okr. Mikulov-Morava.

7. K o p ř i v a Jiří, student reál.gymnásia, nar.
17.4.1932 v Běstevčicích, okr. Vys. Mýto, svobodný,
bytem G a o c e n, čp.665, okr. Vys. Mýto.

8. Z e š n í k Miroslav, student reál.gymnásia,
nar.3.5.1931 v Litomyšli, bytem L i t o m y š l,
Vodní vale čp. 400, okr. dtto.

9. P e c h Jan, student průmyslové školy, nar.23.12.
1932 v Krošehlavěch, okr. Kladno, bytem L i t o m y
š l, Mařáková ul.čp. 345, okr. dtto.

10. P o r t a n Václav, student reál.gymnásia v
Litomyšli, nar.8.4.1934 v Litomyšli, svobodný, by-
tem L i t o m y š l, Zahrad čp.75, okr. dtto.

11. M e t y š Bohdán, student průmyslové školy, nar.
14.1.1930 v Litomyšli, bytem L i t o m y š l, Tyr-
šova tř.čp.243, ženatý.

12. R o l e č k o v á Dagmar, studující ošetřovatel-
ské školy v Pardubicích, nar. 8.2.1932 v Litomyš-
li, svobodná, bytem L i t o m y š l, Gottwaldovo
nám čp.64, okr. dtto.

13. H o l o m k o v á Alena, studentka na fakultě
čs.bohosloví, nar. 1.6.1930 v Litomyšli, svobod-
ná, bytem P r a h a, Strašnice, Pismácká čp.13.

14. Š n o p e l František, student průmyslové ško-
ly, nar. 8.12.1931 v Izakch, okr. Volovoje-SSSR, by-
tem L i t o m y š l, Masarykova čtvrt, čp. 645, o-
okr. dtto., svobodný.

M e t y š Karel, student reál.gymnásia v Lito-
myšli, nar. 4.11.1932 v Litomyšli, bytem L i -
t o m y š l, Teploučovo námčp. 191, svobodný .

Ve vesmě od 15.00 hod. dne 15.8.1949 a propuštěn
na svobodu dne 23.3.1950 .

V a š í č e k Zdeněk, student reál.gymnásia v
Litomyšli, nar.8.8.1933 v Litomyšli, svobodný, by-
tem L i t o m y š l, Havičková ul.čp. 442, okres
dtto.

Václav Portmána, zúčastnil se tří schůzek studentské ilegální skupiny, byl ustanoven důvěrníkem pro VI. tř. reál. gymnásia a přislíbil, že pro jejich skupiny seřadí vysílací stanici.

9. / Jan Pech, student průmyslové školy v Lítomyšli, obdržel v dubnu 1949 leták s výzvou ke studentům, stal se členem ill. studentské protistátní skupiny, zúčastnil se jedné schůzky, byl získáván důvěrníkem pro nové členy na průmyslové škole, získal do studentské ilegální skupiny studenta Bohdána Metysě, zneuctil obraz prezidenta Gotharda a byl nápomočen při zneuctění obrazů generalisima Stalina. V měsíci květnu 1949 stal se také členem ill. skupiny Karla Metysě, obdržel od něj 30 kusů protistátních letáků, které měl rozšířiti. Měl v neoprávněném držení pistoli ráže 9 mm.

10. / Václav Portmána, student reál. gymnásia v Lítomyšli obdržel ill. studentský leták s výzvou ke studentům, byl členem jejich ilegální skupiny a zúčastnil se jedné schůzky. Další činnost nevyvíjel, avšak případ nehlásil bezpečnostním úřadům, neb orgánům.

11. / Bohdán Metysě, student průmyslové školy v Lítomyšli byl zapojen do skupiny Jan Pech, dostal k přečtení ill. studentský leták, přistoupil na program studentské ill. protistátní skupiny a zúčastnil se jedné schůzky na výstavišti v Lítomyšli. O další činnosti ve skupině upustil, avšak případ nehlásil bezpečnostním úřadům, neb orgánům.

12. / Dana Roláčková, studující obětovatelské školy v Pardubicích, byla do studentské ill. skupiny zapojena studen-

Seznam evidovaných osob v akci „ATA“

279.

Seznam evidovaných osob v akci „ATA“

1./MATĚJKA	Miroslav, nar. 12.2.1932.....	odsouzen na 3.roky.
2./ZEDNÍK	Miroslav, nar. 3.5.1931	odsouzen na 8.roků.
3./BULVA	Miloslav nar. 30.11.1932.....	odsouzen na 1.rok.
4./VAŠIČEK	Zdeněk, nar. 8.8.1933	odsouzen na 2.roky.
5./KVAPIL	Frant. nar. 26.2.1931	odsouzen na 15.roků.
6./STŘÍTECKÝ	Frant. nar. 9.12.1912	odsouzen na 25.roků.
7./MSTYŠ	Karel, nar. 4.11.1932.....	odsouzen na 3.roky .
8./MRÁZ	Jiří, nar. 28.3.1931	odsouzen na 16.roků.
9./BOZDOŠNÝ	Ota, nar. 29.3.1930	odsouzen na 13.roků.
10./KOHOUT	Miloslav n. 21.12.1930	odsouzen na 20.roků.
11./ PECH	Jan, nar. 23.12.1932	odsouzen na 7.roků.
12./ NOVOVNÝ	Vác. nar. 9.7.1929	odsouzen na 20.roků.
13./ STÁRKOVÁ	Emilie nar. 17.7.1929	odsouzena na 3.roky.
14./ ROLEČKOVÁ	Dagmar nar. 6.2.1932	odsouzena na 2.roky.
15./ CHALOUPKA	Boh. nar. 23.3.1928	odsouzen na 3.roky.
16./ KOPŘIVA	Jiří, nar. 17.4.1932	odsouzen na 2.roky.
17./ PORTMAN	Václav, nar. 8.4.1934	odsouzen na 6.měsíců.
18./ MŠTYŠ	Bohdan, nar. 14.1.1930	odsouzen na 5.roků.
19./ ZACHOVÁ	Blanka, nar. 3.8.1927	odsouzena na 15.roků.
20./ HORÁK	Čestmír nar. 29.11.1928.....	odsouzen na 22.roky.
21./ HELOSKOVÁ	Alena, nar. 1.6.1930	odsouzena na 10.roků.
22./ ŠPLÍCHAL	Karel, nar. 8.7.1929	odsouzen na 17.roků.
23./ NĚMEČKOVÁ	Milada, nar. 26.10.1930.....	odsouzena na 3.roky.
24./ VOJTOČIL	Jaroslav nar. 26.6.1922	odsouzen na 2.roky.
25./ SMOPEK	Frant. nar. 8.12.1931	odsouzen na 1.rok.

por. Karel Václav.

Křivský r.

ARCHIV
Zrušen stupeň ústřední
ustanovení g

Záznam o výpovědi Václava Portmana (Jozefyho)

Krajské velitelství národní bezpečnosti
Pardubice

169/197

v Litomyšli, 21. března 1950.

Č.j. A- 8811/ 52562 -49.

Mlad.

Záznam o výpovědi
mládežnicka.

Dnešního dne byl předveden

Portman Václav, student reál. gymnasia v Litomyšli, bytem Litomyšl, Sázavská 75, nar. 8.4.1931 v Litomyšli, okr. Litomyšl, matr. úřad v Litomyšli, nář. řím. katol., svob. nář. české, škol. přísl. navštěvoval 4 tř. obec. a nyní navštěvuje 6. tř. reál. gymnasia, nemoj., sdílel se v práci otce, rediše vlastní polovina rodného domu, rodiče žijí ve spol. domě, vyhovován jest až do dnešního dne a všechno, nejvíce dosud sechovaly, totožnost Sázavská gym. v Litomyšli a vypovědi toto:

Podrobnosti

Rodiče z manžel. rodiny, máj otec Josef jest zaměstnan jako knihovník v národní knihovně v Litomyšli a matka Jádna Martová v Centrolora v Litomyšli. Máma jest ještě starší sestrou Marie, která jest toho času studentkou na vysoké škole architektury a posezení stavitelství v Praze, bytem Praha IV., Úvoz 11. Já sám navštěvoval jsem od r. 1940 obec. školu v Litomyšli a jazykem vyučovací českým a od r. 1944 navštěvoval reál. gymnasium v Litomyšli takéž a jazykem českým. Moji rodiče vlastní polovina rodn. domu na Sázavské č. 75, jehož cena si není známá a já od osobně nemám majetek žádný. Pokud se týče polit. a spolkové org. nejsem já ani moji rodiče nikdy organizován. Já sám jsem pouze členem ČSM a St. ml. na

od 14. 19
Václav Portman

ze školy gymnasia v Litomyšli.

Z v š o i t / Obdrženi ilegálního letáku./

Někdy koncem dubna neb začátkem května 1949 jsem obdržel na
moji adresu ze gymnasia pačtou ileg. leták, který byl nanej-
mě rozumnějším než stroji, což jsem poznal podle barevného ti-
sku. Každý letáku byl (Kolegové a kolegové za občanů nábídli
studenty k činnosti proti aludování ČSM a KSM do ČSM. Stu-
denti zde byli vybízeni také k tomu, aby nosili na klopách
bílý špendlík) Letáku byl podepsán zkratkou ATA. Po obdržení
toho letáku jsem byl na vědomí za nás dělati, ale přes moji
svědomitost jsem bílý špendlík v těchto dnech nenosil. S občan-
em letáku jsem se zároveň dohodl a také mi není známo,
zde někdo podobný letáku obdržel. Pokud se pamatují v těchto
dnech nosil bílý špendlík Miroslav K o h o u t a ještě jiní
studenti, jejichž jména si nepamatuji a jest možná, že tyto je
nosili se sebou, jelikož nebyla ústavě jest rozšířeno no-
šení barevných špendlíků na klopech.

Z a p o j e n í do ileg. organizace ATA.

Ve dnech 14. a 15. května při procházkách na chodbě ptal
se mně Miroslav K o h o u t proč nenosím na klopech bílý špen-
dlík. Dále se mně vyptával, zda souhlasím s obsahem letáku.
Já sám jsem odpovídal, že s obsahem letáku souhlasím a bílý
špendlík že nenosím proto, jelikož jsem si jej nemohl opotři-
ti. Zde se mně také K o h o u t těšel, zda bych chtěl vstou-
piti do ileg. org. ATA, na což jsem přirovnal s souhlasem
nebo podělit, což si již přesně nepamatuji, mi řekl, že si
sjednává schůzku této org., na které budou projednány dal-
ší úkoly o rozšíření funkce a pod. Někdy kolem 25. května 49
dotazoval se mně Z a d n í k Miroslav, zda se s účastním
schůzky ileg. skupiny, která měla být v těchto dnech konána
v nějaké klubovně, jejíž jméno si nepamatuji. Já jsem na odvě-
til, že se nemohu účastnit, ať tato schůzka konají bez me,
že se ho příležitostně zeptám. Posléze jsem kluvil s Mirosla-
vem K o h o u t e m, který mi řekl, že má vypracovat ses-
nan článek 5. čl. o kárnosti, kteří z nich jsou spolehliví po-
stránce politické. Vypracoval jsem seznam, na kterém jsem o-

uk: Václav Portuau

zmašil křísken ty spolaššky, kteří nesoubhlasili se stávající-
m lidově demokratickým spísáním a zmašnkem mímás jsem o-
zmašil ty, kteří se plně stoví se lidově demokratické spísá-
nání a pokuš se penstují hvězdičkou jsem oznášil ty, jejichž
spísání mi nebylo známo. Tento seznam jsem předal jsem sobě
v polovině břevna 1949, což novin uršiš, při rozhodně se by-
lo před setkáním K o h o u t o , W i t o s l a v a E s t r a n í k o v í
a t i n , aby jej předal K o h o u t o v i .
Tímto vaškem moje šinnost illeg. org. ATŠ skončila a také
od této doby jsem jinou šinnost neprovošil.

O p r a v e d l i n ě n í

Uršišuji si, že jsem se tímto provinil na našem státu a
lidově demokratickém spísání a jsem si vědom svého šinu a
lituji jeho provedení. Tuto svoji šinnost hodlám napraviti
prací v šeskošlovanském štaza mládeže a ve škole, jak na
poli kulturním, tak také vědeckém. Radu se úsilavně snašiti
o jednotu naší mládeži ššilnickou a studenkou a tuto jedno-
tu ešci plně podporovati.

Více namám co kých a uvedeně věci dodal.

Škonšeno, přešteno a podepsáno.

Vyššehující :

Koň

Zapsala

svědek :

Šilka

Šilka

Šilka

Vyššehující :

Václav Portuška

ARHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB
Zrušen státní úřadní (vášněnem 11/1985)
ustanovení 9/57 odst. 3 písm. c) 412/2005 Sb.

O p i s.

Státní prokuratura v Praze

PSč I 559/50-7

Státnímu osudu

v P r a z e

/p. předsedovi senátu/.

Ž a l o b a.

Státní prokurátor v Praze žaluje

✓1/ Františka /Ambrože/ Stříteského,
nar. 9.12.1912 v Hor. Újezdě, rektora piaristické
koleje, Litomyšl, probosství, t.č. v zajišťovací
vazbě okresního soudu v Chrudimi,

✓2/ Miloslava K o h o u t a,
nar. 21.12.1930 v Litomyšli, studující reál.
gymnasia, Litomyšl čp.22,

✓3/ Václava N o v o t n ý h o,
nar. 9.7.1929 v Litomyšli, posluchače filosof.
fakulty v Praze, bytem v Litomyšli čp.1715, t.č.
v zajišťovací vazbě okresního soudu v Chrudimi,

✓4/ Blanka Z a c h o v o u,
nar. 3.8.1927 v Hroubovicích, studující vyš. sociální
školy, Litomyšl čp.15,

✓5/ Cammíra H o r á k a,
nar. 29.11.1928 v Litomyšli, agrotechnika, Hrušovany
nad Jevíškem,

✓6/ ml. Jiřího K o p ř i v u,
nar. 17.4.1932 v Běstovicích, studujícího reál.
gymnasia, Chocen čp.665,

✓7/ Miroslava Z e d n í k a,
nar. 3.6.1931 v Litomyšli, studujícího, Litomyšl
čp.400,

✓8/ Jiřího M r á z e,
nar. 28.3.1931 ve vsi Mýč, studujícího reál.
gymnasia, Chocen čp.671,

✓9/ ml. Miroslava M a t š j k u,
nar. 12.12.1932 v Morašicích, studujícího, Morašice
čp.2,

✓10/ ml. Václava P o r t m a n a,
nar. 6.4.1934 v Litomyšli, studujícího reál.
gymnasia, Litomyšl čp.75,

✓11/ Bohdana M e t y š a,
nar. 14.1. 1930 v Litomyšli, studujícího právn.
školy, Litomyšl čp.243,

✓ 12/ ml. Dagmar R o l e ě k o v o u,
nar. 8. 2. 1932 v Litomyšli, studující ošetrovatelské
školy, Litomyšl čp. 64.

✓ 13/ Alenu H o l o m k o v o u,
nar. 1. 6. 1930 v Litomyšli, studující pedagogické
fakulty, Praha-Štrašnice čp. 13.

✓ 14/ ml. Jana P e c h a,
nar. 23. 12. 1932 v Křečehlavech, studujícího prům.
školy, Litomyšl čp. 345.

15/ ml. Karla M a t y š a,
nar. 4. 11. 1932 v Litomyšli, studujícího reál.
gymnasia, Litomyšl čp. 151.

16/ ml. Zdeňka V a š i č k a,
nar. 8. 8. 1933 v Litomyšli, studujícího reálného
gymnasia, Litomyšl čp. 442.

✓ 17/ ml. Miloslava Š u l v a,
nar. 30. 11. 1932 v Litomyšli, studujícího reálného
gymnasia, Litomyšl čp. 350.

✓ 18/ Otta R o z k o š n ě h o,
nar. 29. 3. 1930 v Litomyšli, stroj. zámečnicka,
Litomyšl čp. 366.

19/ Bohuslava Č h a l o u p k u,
nar. 23. 3. 1928 v Dolním Újezdě, obchodního příručného,
Litomyšl čp. 342.

✓ 20/ Františka K v a p i l a,
nar. 26. 2. 1931 v Litomyšli, řeznického učně,
Litomyšl čp. 75.

✓ 21/ Karla Š u l i č h a l a,
nar. 8. 7. 1929 v Litomyšli, strojního zámečnicka,
Litomyšl čp. 330.

22/ Milada N ě m e ě k o v o u,
rozenou J a n o t o v o u,
nar. 26. 10. 1880 v Boru u Písně, vdova po plukovní-
ku, Litomyšl čp. 238.

✓ 23/ Emilii Š t á r k o v o u,
rozenou Š i l l a g o v o u,
nar. 17. 7. 1929 v Litomyšli, úředníci, Litomyšl
čp. 277.

✓ 24/ Jaroslava V o m o č i l a,
nar. 26. 6. 1922 v Litomyšli, kostelníka, Litomyšl -
probošství

25/ ml. Františka Š n o p k a,
nar. 8. 12. 1931 v Izkách / ČSSR /, studujícího prům.
školy, Litomyšl čp. 645.

z těchto důvodů:

I/ František Ambrož Střítecký, Miloslav
Kohout, Václav Novotný, Blanka Zachová, Oestmír Horák,
ml. Jiří Koppiva, Miroslav Kadník, Jiří Vrdz,
ml. Miroslav Šabáňka, ml. Václav Portman, Bohdan Metyš,
ml. Dagmar Rolečková, Alena Holomková, ml. Jan Pech.

Žaloba – Václav Portman (Jozefy)

Ml. Václav Portman

se od května 1949 zpoжил do organizace a se vedoucího pohybu přijal příkaz, aby v pracovní seznam spolupráci, které by bylo lze pro organizaci získat. Ml. provínil v seznamu označil křížkem spolupráci, kteří neschválili a lidovec demokracii. Zároveň mimo označil ty, kteří se plně stávají za republiku a svobodnou označil inaktivní, příp. spolupráci. Jejich spolupráci neznal. Tento seznam v červnu 1949 předal spolupráci. Zedníkovi, aby byl se lidovec spolupráci v organizace.

Rozsudek, Václav Portman (Jozefy)

574

Rozsudek

11

Dot. _____ Číslo jedn. _____

Hlavní líčení dne 19.

Číslo	Jméno	Trestný čin	Trest
a	Ml. Václav Portman	§ 2/1 a § 3 z.č. 48/ 31 Sb.	6 měs. od. sv. vazba od 20.9.50-13.25 h
b	Bohdan Jetyš	§ 1/1c, 2 z.č. 231/ 48 Sb.	5 roků od. sv. 10.000 Kčs sv. 1 m. konf. cel. jmění stráta š. práv obč. na 5 let vazba od 20.9.50-13.05 hod.
c			
d	Ml. Dagmar Rolešková	§ 1/1c, 2 § 3 z.č. 48/ 31 Sb.	2 roky od. sv. 5.000 Kčs pen. tr. vazba 20.9.50-14.05
e			

Zapsavatel: _____ Předseda líčení: _____

Trest. list č. 218a.
(Trestní zákoník v dosavadní úpravě) Seznam čísel 1. řady: — 409-91

Sdělení o nástupu výkonu trestu – Václav Portman (Jozefy)

Velitelství oddílu SVS
v Chrudimi. V Chrudimi, dne 4. listopadu 1950

Krajekóna statní
Velitelství sboru národní bezpečnosti
v Pardubicích

Věc: Sdělování výsledků trestního řízení velitelstvem SNB k výnosu min. spravedlnosti č. 77600/1949-III/1.
K č. A-8811/62502/49

Velitelství oddílu SVS hlásí, že dne 11. října 1950.....
nastoupil trest Václav Portman narozen 4. 1934
v Litomyšli okr. dtto přišel do Litomyšli
okr. dtto sebez. řím. kat. stav. svobodný
zaměstnání řidič v cukrovaru národního šeska no něhož bylo podáno trestní
oznámení číslem velitelstvem inzerovaným byl odsouzen státním soudem v Praze
k trestu 6 měsíců odn. svob. pod č. Ts I/VII 127/50 bude po odpykání tohoto trestu
dne 20.8. 1951 v 13.25 propuštěn — postup bude rozhodnuto

[Handwritten signatures and stamps are visible on the document.]

Použité fotografie:

Foto 1: Václav Jozefy ve věku (přibližně) 12 let; foto archiv pamětníka

Foto 2: Zleva - Lucie Pávková, Eva Piknová a Ondřej Vomočil při rozhovoru s Václavem Jozefym; foto Václav Dvořák

Foto 3: Václav Jozefy sráží vodním dělem cukrovku do dopravního kanálu - Cukrovar Hrochův Týnec; foto archiv pamětníka

Foto 4: Zleva - Václav Dvořák a Lucie Pávková během rozhovoru s Václavem Jozefym; foto Stanislav Švejcár

Foto 5: Václav Jozefy během rozhovoru s žáky ZŠ Litomyšl, Zámecká; foto Václav Dvořák

Foto 6: Václav Jozefy během rozhovoru s žáky ZŠ Litomyšl, Zámecká; foto Václav Dvořák

Foto 7: Zleva – Lucie Pávková, Stanislav Švejcár, Eva Piknová a Ondřej Vomočil během rozhovoru s Václavem Jozefym; foto Václav Dvořák

Foto 8: Žáci a učitelé ZŠ Zámecká s pamětníkem; foto MUDr. Kamila Jozefy

Foto 9: Pamětní deska připomínající politické procesy v Litomyšli umístěná ve Smetanově domě, místě konání procesů; foto Václav Dvořák

Foto 10: Žáci ZŠ Litomyšl, Zámecká 496 u pamětní desky připomínající politické procesy v Litomyšli umístěná ve Smetanově domě, místě konání procesů; foto Ondřej Vomočil

Foto 11: Zámek Zámrsk, dnes sídlo Státního oblastního archivu Zámrsk, v 50. letech vězení pro mladistvé; foto Václav Dvořák

Foto 12: Václav Jozefy nastavuje provozní hodnotu na řídicím panelu v provozu „difuze“ – Cukrovar Hrochův Týnec; foto archiv pamětníka

Dokumentární příloha:

Dokumenty k monstrprocesu Stříteský a spol. (výběr těch, které se týkají Václava Jozefyho); zdroj: Archiv bezpečnostních složek